

עין משפט
גזירה

עז:

המוציא יין פרק שמיני שבת

מסורת הש"ס

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

תורה אור השלם

1 ואם אחר היכל יקדיש שדרו וחשב לו הבזק את הבזק על פי השנים ונזרעו עד שנה היכל ונזרעו מערקו
2 ארזים לא עשיתו בן אלחים ברושים לא ידעו אל טעמיהו ותרמיהו לא היו כפארתיהו כל עץ בן אלחים לא ידעו אליו ביהו
3 הולך ערקתו דבר מישרים מאת בבעע משקעתו נער כפיו מוחזק בשודו אטם און משמע דמיס ועצם עינו מראות קרעו עשיתו לו טו
4 דמבליג שוד על עז ודוד על מבקר יבואו
5 טו ז י לראו ורבינו לרודיעו החליטו כה די

עמוד ה ט טו ז י לראו ורבינו לרודיעו החליטו כה די

רבינו הנאל

כתיב הוא הנקרא בלשון ישמעאל דוסל ולא נודע לנו על הכתיב כולו להוציא סביבין או על מיו להוציא מורשא שלו שהיו נבנו בן הוא גוסל שבלול אמרי הוא רמש שקרא חבילין חפיתו כלשון ישמעאל וקובה והוא דבר שמחנכט על העור מן הטיוח מפעיל חיה קטנה שהיא מלכת בין רגלי הארץ וצוקת בקול גדול ומבטלת הארץ ונקראת אלפרתאן סגנית שנקראת בלשון ישמעאל אלנטאן מ"ט רחלת מוסקאן באליה ועיני מניגלאן איל רחלות נזרות צמר ואנן מחסין סהן אבל עוים לא כוים קרובים מחבילתא טילס מסבילא ספל קטן של מים שטן כדי לסוך אבר קטן של חתוך בן יומי והוא החוטא ידן לזוך אבר קטן וקטן בן יומי לא מירשא ב סיכות אבר קטן וקטן בן יומי ולא אבר קטן וקטן ההוא בן יומי

גראינין מתמתין דפרקין דלעילי) מוך מקליפתן וגרעינין: וגרעו. והגרעינין זורקין ונגרעין מתוך ליה כבידן זולתי) (א) גחלים יכול עוממות מ"ל אש ויקרא טו) אי אש יכול שלהבת כו' עממותו. לא החשיכו מראיתו להיות הס נחיס ממנו: מאמלין לקמן גבי עינים של מת צפי שואל דף קנא: כ) **צמשיס של קילור**. שרגילין לשופו כחלש של אשה: **כדי לשוף כמים**. לשרי עינים: **כדי שיהא או כדי אחיזו ושיסה**. כפי שנדבק באצבעותיו לגד מה שטמן צעיניו: אפומא דכולה כמים. וכל מכה **כדי שיעורו בן אלעזר סבר** אבר קטן של קטן בן יומי בו' מימה דלדרכה איפכא מסתברא דר' נתן דקאמר אבר קטן משמע טפי של קטן בן יומי מרשב"א דלמנר אבר קטן וקטן בן יומי דהא לעיל פריך ארבי ינאלי דמפרש אבר קטן דמתימין אבר קטן של קטן בן יומי דהו כלישנא דר' נתן מכרייתא דקמינ זה כלישנא דרשב"א ויש לומר דלמנא דמשני הו ככרל איפכא וקט הכא כדמסיק לעיל וזאת ספרסי דגרסי איפכא וזין נלשה דהא מסיק דלרשב"א אבר קטן של קטן בן יומי ולמנא דגרס איפכא לא הו כמסקנא לא לפי דמיימי השמא ולא לפי מה שדחה לא דכולי עלמא כו': שכן

גראינין או גרעינין אמר רבא בר עולא יוגרעו מערכך איבעיא להו **אוממות או עוממות** אמר רב יצחק בר אבדמי **ארזים לא עממותו** בנן אלחים איבעיא להו **מאמציין** תנן או **מאמציין** א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן **יעוצם עינו מראות ברע ת"ר** "המוציא חלב של כהמה כדי גמ'אה חלב של אשה ולובן של ביצה כדי ליתן במשיפא (א) של קילור [קילור] כדי לשוף במים בעי רב אשי כדי שיפה או כדי אחיזה ושיפה תיקו: דבש כדי ליתן על הכתית: תנא כדי ליתן על פי כתית בעי רב אשי על כתית אפומא דכולה כתית או דילמא **אמורשא קמא** דכתית לאפוקי (א) הודרנא דלא תיקו: אמר רב יהודה אמר רב כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה ברא שבלול לכתית ברא זבוב לצירעה יתוש לנחש ונחש לחפפית וסמכית לעקרב (א) היכי עביד ליה מייתי הדא אוכמא וחדא חיוורא ושלקי להו ושייפי ליה ת"ר חמשה אימות הן אימת חלש על גבור אימת מפגיע על ארי אימת יתוש על הפיל אימת סממית על העקרב אימת סנונית על הגשר אימת כילבית על ליתן א"ר יהודה אמר רב מאי קרא **המבליג שוד על עז**: (א) רבי וירא אשכח לרב יהודה דהוה קאי אפיתחא דבי חמוה והווייה דהוה בדיחא דעתיה ואי בעי מנייה כל חללי עלמא הוה אמר ליה א"ל מ"ט עיזי מסגן ברישא והדר אימרי א"ל כברייתו של עולם דברישיא חשוכא והדר נהורא מ"ט הני מסכין והני מגליין הני דמכסין מנייהו מ"ט הני דלא מכסין מנייהו מגליין מ"ט גמלא זומר גנובותיה מנייהו דאכל י"ביס מ"ט תורא אריכא גנובותיה משום דדייר באגמו ובעי לברכושי בקי מ"ט קרנא דקמצא רכיכא משום דדיירא בחילפי ואי קשיא נדיא ומתעוורא דאמר שמואל האי מאן דבעי דליסמיה לקמצא לשלופינהו לקרני' מ"ט האי תימרא דתרנגולתא מדלי לעילא דדיירי אדפי ואי עייל קטרא מתעוורא **דרשא דרך שם דרגא דרך גג מתכוליתא מתי תכלה דא ביתא בא ואיתובי בה ביקתא כי עקתא כופתא כוף ותובי לכני לכני בני הוצא חציצה חצבא שחוצב מים מן הנהר כוזה כוזה שוטיחא שטותא משיכילא מושי כולה משיכילתא **משיא כלתא** "אסיחא חסירתא בוכנה בוא ואכנה לבושה לך בוושה גלימא שגעשה בו כנלם גולתא גלי ואיתובי פוריא שפרין ורבין עליה בור ונתקא בור זה נקי סודרא **סודר ה'** ליראיו אפרנא אפיתחא דין ת"ר" **שלשה כל זמן שמוקינין מוסיפין גבורה** ואלו הן דג ונחש וחזיר: שמן כדי לסוך אבר קטן: אמרי דבי ר' ינאי שמן כדי לסוך אבר קטן של קטן בן יומו מיתובי שמן כדי לסוך אבר קטן וקטן בן יומו מאי לאו אבר קטן דגרול ואבר גדול של קטן בן יומו אמרי לך דבי ר' ינאי לא י"ה"ק שמן כדי לסוך אבר קטן של קטן בן יומו לימא כתנאי שמן כדי לסוך אבר קטן וקטן בן יומו דברי ר' שמעון בן אלעזר ר' נתן אומר כדי לסוך אבר קטן מאי לאו בהא קמיפלגי דר"ש בן אלעזר סבר אבר קטן של קטן ור' נתן סבר אבר קטן דגרול או אבר גדול דקטן אבל אבר קטן של קטן בן יומו לא לא דכולי עלמא אבר קטן דקטן בן יומו לא וליחא**

האכל: **אוממות**. גבי גחלים מיימין גבי כבידן זולתי) (א) גחלים יכול עוממות מ"ל אש ויקרא טו) אי אש יכול שלהבת כו' עממותו. לא החשיכו מראיתו להיות הס נחיס ממנו: מאמלין לקמן גבי עינים של מת צפי שואל דף קנא: כ) **צמשיס של קילור**. שרגילין לשופו כחלש של אשה: **כדי לשוף כמים**. לשרי עינים: **כדי שיהא או כדי אחיזו ושיסה**. כפי שנדבק באצבעותיו לגד מה שטמן צעיניו: אפומא דכולה כמים. וכל מכה **כדי שיעורו בן אלעזר סבר** אבר קטן של קטן בן יומי בו' מימה דלדרכה איפכא מסתברא דר' נתן דקאמר אבר קטן משמע טפי של קטן בן יומי מרשב"א דלמנר אבר קטן וקטן בן יומי דהא לעיל פריך ארבי ינאלי דמפרש אבר קטן דמתימין אבר קטן של קטן בן יומי דהו כלישנא דר' נתן מכרייתא דקמינ זה כלישנא דרשב"א ויש לומר דלמנא דמשני הו ככרל איפכא וקט הכא כדמסיק לעיל וזאת ספרסי דגרסי איפכא וזין נלשה דהא מסיק דלרשב"א אבר קטן של קטן בן יומי ולמנא דגרס איפכא לא הו כמסקנא לא לפי דמיימי השמא ולא לפי מה שדחה לא דכולי עלמא כו': שכן

א) ספסות טה: ע"ש גרמס
ב) ע"ש טו (לקמן קנא)
ג) ע"ש טו (לקמן קנא)
ד) ובי השרין כלפת
ה) ובי מלכת באלפס
ו) ובי מלכת באלפס
ז) ובי מלכת באלפס
ח) ובי מלכת באלפס
ט) ובי מלכת באלפס
י) ובי מלכת באלפס
כ) ובי מלכת באלפס
ל) ובי מלכת באלפס
מ) ובי מלכת באלפס
נ) ובי מלכת באלפס
ס) ובי מלכת באלפס
ע) ובי מלכת באלפס
פ) ובי מלכת באלפס
צ) ובי מלכת באלפס
ק) ובי מלכת באלפס
ר) ובי מלכת באלפס
ש) ובי מלכת באלפס
ת) ובי מלכת באלפס

הגהות הב"ח

א) נ"י וזין של ביה די ליתן בחשיפא קילור די מ"ל ויזי של נחש: ב) שם דמתי לאפוקי הדר הידנא: ג) שם וסממית לעקרב ונחש לחפפית היס בעי: ד) שם שוד על עז אמר ר' זולא אשכחא לרב יהודה: ה) ר"ש ד"ה אוממות ובי כבידן זולין ולקח מלא המותרת חללי אש גחלים יכול עממות: ו) ר"ה שבלול למלא: ז) שוקרין שבעת בלילא:

גליון הש"ס

נ"י שישא כליא: ע"י רבי פ"ד דף נ"ג ע"ב ד"ה דמפסא:

לענין רש"י

לימציא שבלול אייראגיאיה ואירינין א"א עכ"ל ארובייליא סגנית מוטייירי מדובה שריקין חלוק על הברבים:

מוסף רש"י

עוממות ככיות ספסות: א) ארזים לא עממותו. לא הסכו את מראיתו לפי שיהא נחש מכל אלפס ועל חיה מלך לזל מלך ומפסות שם משיכילא ליה שיהא מתן בופה אלף כל ארוך וזלכו מן אקדון ויתושן כו מים וז"ל א"י ספסות כוליה שמכסין בו כנגיס ויתושין כו דיתן וסו:

רחלת לננות: **מכסין**. בזנב: והני **מגליין**. העינים זין להס אליה: הני **דמכסין מנייהו**. רחלים שאנחנו ממכסין מלמךין גם הן מכוסות: **דאכלה כיסי**. קושים לפיכך זנבו קלר כדי שלא ידקון בה הקושים: **ובני לכרכושי בקי**. להכריח היסוסין: **קמלא**. ארבה. **ול"י קמלא** [גמלא]: **חילפי**. ערבה: **ואי קשיא נדיא ומסעורא**. ואס היסה קשה מנד ותעקר כשמהה בעינים: **ומסעורא**. יסמנה עיניה עיניה תלייה בה דקשמואל: **סימנא דסרנגולא מיליגא לעילא**. ריס של עין המתחננל כשעלם עיניו עולה למעלה מן העליון ושחזר כל גריה העליון שוכב על המתחנן: **משום דיירי אדפי**. שעולה צלילות על הקרשים והקורות לרין שיעלה המתחנן על העליון מפני העשן שלא יכנס צעיניו: **מסכוליא**. דבר שמטבילין בו כגון כותח או שאר ליפתן: **מסי סכלה דא**. לכסילנה מה נאכל. **ול"י מתי תכלה דא** לפי שאינו כלה עד זמן ארוך שאינו נאכל אלא מעט מעט: **בישא בא ואיתובי**. שדךך יושב כבית: **בישא**. בית לר וקטן: **בי עקשא**. בית לר: **בושא**. מכתשא. **לי"א מדה לחטין**. וז"ל כמין גולס עץ עשוי לשיבה כמו כופת שאור שימה לשיבה דמינא דפסחים (דף ק"א): **כוף סיב**. כסוף אותו ושב עליו: **לכני לכני בני**. מתיקיס לדורות הרבה: **הולא**. גדר קושים או לוביס: **חילפה**. אינו דבר קיימא אלא חילפה בעלמא: **כווא**. כלי חרס קטן: **כוס**. כומר דבר מועט וקל כמו זהו מהו חסוד למלאו לי מייך כמתנה: **שוטישא**. דב של הדס שמרקדין בו לפי כלה: **שעופא**. נראה המרקד כשוטה: **משיכלא**. ספל גדול שהכל רוחצים ידיהם ורגליהם ממנו: **משו כולא**. רוחץ את הכל: **משיכלא**. ספל קטן וגאה: **משיא כלתא**. מיוחד לחשובים כמו כלה ואשה חסונה לרחוק ממנו: **אסישא**. מורטיייר: **חסירשא**. שחקר החקיקה מצפנים: **בוכנא**. עלי שמוטשן בו: **לבושא**. מלוק עליון שקורין שרו"ק: **לא בושא**. למנוע הבושה שמכסה כל החלוקים המתחמים הקרושים ורעים: **בגולס**. שאין לו חיתוך אכריס: **גולשא**. מקטורין נאה: **גלי וסיב**. כשהוא יושב מגלה עצמו שלא יבש עליו שלא ילכלכו ולא ישופנו כקרקע וישרי שערו ויקרע ויגלה: **בור ונתקא**. בור שיכשו ממימו קורין בן נקי. חקר מימיו: **סודרא**. דרך תלמידי חמיס לעטוף סודר: **אפרנא**. טרקלין של מלכיס: **אפחשא**. אל פתח זה יבאו הכל אס למשפט אס לשרת המלך: **אבר קטן**. אחד מסקין אכזע קטנה: **דגדול**. של ארס גדול והאי קטן אכזר קאי. אי נמי אבר גדול של קטן והאי קטן אגברא קאי ולא אכזר: **לא אבר קטן**. וקטן אכולא מילמא קאי אבר קטן: **דרכי שטעון כו**. והכי קאמר כדי לפוך בו אבר קטן וקטן וקטן הגוף בן יומו וכני נתן סבר חד קטן אמרינן או האבר או הגוף אכל מרי קוטיני לא: ה"ג דכולי עלמא **אבר קטן של קטן בן יומו לא** ולימא

בני מתקיים לדורות הרבה: **הולא**. גדר קושים או לוביס: **חילפה**. אינו דבר קיימא אלא חילפה בעלמא: **כווא**. כלי חרס קטן: **כוס**. כומר דבר מועט וקל כמו זהו מהו חסוד למלאו לי מייך כמתנה: **שוטישא**. דב של הדס שמרקדין בו לפי כלה: **שעופא**. נראה המרקד כשוטה: **משיכלא**. ספל גדול שהכל רוחצים ידיהם ורגליהם ממנו: **משו כולא**. רוחץ את הכל: **משיכלא**. ספל קטן וגאה: **משיא כלתא**. מיוחד לחשובים כמו כלה ואשה חסונה לרחוק ממנו: **אסישא**. מורטיייר: **חסירשא**. שחקר החקיקה מצפנים: **בוכנא**. עלי שמוטשן בו: **לבושא**. מלוק עליון שקורין שרו"ק: **לא בושא**. למנוע הבושה שמכסה כל החלוקים המתחמים הקרושים ורעים: **בגולס**. שאין לו חיתוך אכריס: **גולשא**. מקטורין נאה: **גלי וסיב**. כשהוא יושב מגלה עצמו שלא יבש עליו שלא ילכלכו ולא ישופנו כקרקע וישרי שערו ויקרע ויגלה: **בור ונתקא**. בור שיכשו ממימו קורין בן נקי. חקר מימיו: **סודרא**. דרך תלמידי חמיס לעטוף סודר: **אפרנא**. טרקלין של מלכיס: **אפחשא**. אל פתח זה יבאו הכל אס למשפט אס לשרת המלך: **אבר קטן**. אחד מסקין אכזע קטנה: **דגדול**. של ארס גדול והאי קטן אכזר קאי. אי נמי אבר גדול של קטן והאי קטן אגברא קאי ולא אכזר: **לא אבר קטן**. וקטן אכולא מילמא קאי אבר קטן: **דרכי שטעון כו**. והכי קאמר כדי לפוך בו אבר קטן וקטן וקטן הגוף בן יומו וכני נתן סבר חד קטן אמרינן או האבר או הגוף אכל מרי קוטיני לא: ה"ג דכולי עלמא **אבר קטן של קטן בן יומו לא** ולימא

בני מתקיים לדורות הרבה: **הולא**. גדר קושים או לוביס: **חילפה**. אינו דבר קיימא אלא חילפה בעלמא: **כווא**. כלי חרס קטן: **כוס**. כומר דבר מועט וקל כמו זהו מהו חסוד למלאו לי מייך כמתנה: **שוטישא**. דב של הדס שמרקדין בו לפי כלה: **שעופא**. נראה המרקד כשוטה: **משיכלא**. ספל גדול שהכל רוחצים ידיהם ורגליהם ממנו: **משו כולא**. רוחץ את הכל: **משיכלא**. ספל קטן וגאה: **משיא כלתא**. מיוחד לחשובים כמו כלה ואשה חסונה לרחוק ממנו: **אסישא**. מורטיייר: **חסירשא**. שחקר החקיקה מצפנים: **בוכנא**. עלי שמוטשן בו: **לבושא**. מלוק עליון שקורין שרו"ק: **לא בושא**. למנוע הבושה שמכסה כל החלוקים המתחמים הקרושים ורעים: **בגולס**. שאין לו חיתוך אכריס: **גולשא**. מקטורין נאה: **גלי וסיב**. כשהוא יושב מגלה עצמו שלא יבש עליו שלא ילכלכו ולא ישופנו כקרקע וישרי שערו ויקרע ויגלה: **בור ונתקא**. בור שיכשו ממימו קורין בן נקי. חקר מימיו: **סודרא**. דרך תלמידי חמיס לעטוף סודר: **אפרנא**. טרקלין של מלכיס: **אפחשא**. אל פתח זה יבאו הכל אס למשפט אס לשרת המלך: **אבר קטן**. אחד מסקין אכזע קטנה: **דגדול**. של ארס גדול והאי קטן אכזר קאי. אי נמי אבר גדול של קטן והאי קטן אגברא קאי ולא אכזר: **לא אבר קטן**. וקטן אכולא מילמא קאי אבר קטן: **דרכי שטעון כו**. והכי קאמר כדי לפוך בו אבר קטן וקטן וקטן הגוף בן יומו וכני נתן סבר חד קטן אמרינן או האבר או הגוף אכל מרי קוטיני לא: ה"ג דכולי עלמא **אבר קטן של קטן בן יומו לא** ולימא